YmV O 10/2024 vp

# Rakentamisen tulevaisuuden kehitysnäkymiä; ilmastotavoitteet, elinkaarimallit, puurakentaminen

Asko Takala
puheenjohtaja Suomen Arkkitehtiliitto

# Vihreä siirtymä on myös kulttuurinen asia

- **Suomi etulinjaan ohjaamaan muutosta säädöspohjaisesti ja kannustavasti.**
  - turvataan taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elinympäristö
  - edistyksellinen maa houkuttelee vihreän siirtymän investointeja

- **Korjaamalla ja ylläpitämällä olemassa olevaa rakennuskantaa, turvaamme merkittävää kulttuurista ja sosiaalista pääomaamme.**
  - kestävä kunnossapito ja jatkuvaa huolenpito on edullisempaa kuin suuret ja raskaasti tuettavat kertakorjaukset

# Ilmastotavoitteet: Purkamatta paras

- **Parasta rakentamisen kiertotaloutta on:**
  - hyödyntää olevaa rakennettua ympäristöä resurssiviisaasti
  - pitää rakennukset käytössä ja hyvässä kunnossa
  - välttää käyttökelpoisten rakennusten purkamista
  - tehdä rakennukseen sopivia käyttötarkoituksen muutoksia
  - olla ylikorjaamatta, “kestävä korjaus”
  - käyttää uudelleen purettuja rakennusosia
- **Korjausrakentamisen osuus on uudisrakentamista merkittävämpi,** ei ole perusteltua jättää elinkaarilaskennan ulkopuolelle
- **Kulttuuriperinnön suojelussa on kannustettava rakennusten vapaaehtoista suojelua ja kunnossapitoa** - vähemmän voi olla enemmän
- **Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa** huolehdittava riittävästä vihreydestä

# Elinkaarimalli: siirrettäväksi suunniteltu

- Myös käyttötarkoituksen muutokset ja rakennusosien ja -materiaalien kierrättäminen.
- Rakennusosien ja -materiaalien uusiokäyttöä hidastavia asenteita on muutettava, säännöksiä purettava ja rakennusosien kelpoisuuden toteamista kehitettävä
- Uudet rakennukset: helposti korjattavia, rakennusosiltaan kierrätettäviä, muunneltavia ja jopa sujuvasti siirrettäviä
- Siirrettäväksi suunnitellut rakennukset voivat osaltaan vastata sekä kasvavien että taantuvien alueiden muuttuviin tarpeisiin.
- Siirrettävät rakennukset eivät ole väliaikaisia rakennuksia. Niidenkin tulee olla kauniita, erilaisiin ympäristöihin sovitettavia ja kestäviä.

# Puurakentaminen: laadukasta asuntorakentamista

- Kasvavaan asuntopulaan puurakentamisella vähäpäästöisempiä, asukkaita huokuttelevia ja vaihtelevia asuinympäristöjä.

- ARA-rahoitus:
  - ehdoksi asetettava myös vähähiilisyys ja elinkaarikustannukset
  - rahoitusta myös käyttötarkoituksen muutoksiin.

- Rakentamisen siirrettävyyden ja kestävyyden tutkimista ja kehittämistä pitäisi tukea, jotta syntyisi uutta osaamista ja uusia vientituotteita alalle. Tarvetta myös rakennusmateriaalien ja -osien kierrätettävyyden edelleen kehittämiselle.

# Tulevaisuus: Rakennetun ympäristön paneeli

- Tarvitsemme huomattavasti nykyistä enemmän kiinteistö- ja rakennusalaan liittyvää tutkimustietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi ja alan kehittämiseksi.
- Tarvitaan pitkäjänteistä rahoitusta ja laaja-alaista yhteistyötä.
- Perustetaan ympäristöministeriöön rakennetun ympäristön paneeli (vrt. ilmastopaneeli ja luontopaneeli).
- Tuotetaan riippumatonta tietoa, joka hyödyttää alan ammattitoimintaa, julkista sektoria ja yliopistoja sekä toimii poliittisen päätöksenteon pohjana.
- Ilmasto-, luonto- ja rakennetun ympäristön paneelit:
  Yhdessä perusta kestävälle päätöksenteolle.